

f Zapraszamy na następne koncerty

MARZEC / KWIECIEŃ

27

Środa, godz. 19⁰⁰, *bilety – 15 zł*
KONCERT SYMFONICZNY

Maria Machowska skrzypce
Orkiestra Symfoniczna UMFC, Adam Klocek dyrygent

31

Niedziela, godz. 17⁰⁰, *bezpłatne karty wstępu*

HARFOWE IMPRESJE

Koncert w wykonaniu studentek klas harfy UMFC

1

Poniedziałek, godz. 19⁰⁰, *bezpłatne karty wstępu*

ALTÓWKA NA PRIMA APRILIS

Koncert w wykonaniu studentów klas altówek UMFC

3

Środa, godz. 19⁰⁰, *bilety – 15 zł*

JOHANNES BRAHMS

Walce i pieśni miłosne

Anna Mikołajczyk-Niewiedzial sopran, Elżbieta Wróblewska mezzosopran
Aleksander Kunach tenor, Artur Janda baryton-bas
RAVEL PIANO DUO: Agnieszka Kozło, Katarzyna Ewa Sokołowska

6

Sobota, godz. 19⁰⁰, *bezpłatne karty wstępu*

KONCERT W RAMACH FESTIWALU

LUDWIGA VAN BEETHOVENA

Ningbo Orchestra (Chiny), YU FENG dyrygent

7

Niedziela, godz. 17⁰⁰, *bezpłatne karty wstępu*

CHÓRY UMFC POLIFONICZNIE I NA LUDOWO

Chór Mieszany UMFC, Chopin University Chamber Choir
Wanda Tchórzewska-Kapała, Krzysztof Kusiel-Moroz, Jakub Hutek dyrygenci
Marcin Piotr Łopacki fortepian, Adam Kowalski organy

8

Poniedziałek, godz. 19⁰⁰, *bezpłatne karty wstępu*

KONCERT KATEDRY KOMPOZYCJI

Cykli ŚRODA NA OKÓLNIKU → BILETY PO 15 ZŁ (także przez Internet: www.umfc.bilety24.pl)

Koncerty w cyklach NIEDZIELNYM i PONIEDZIAŁKOWYM → BEZPŁATNE KARTY WSTĘPU (także przez Internet: www.umfc.bilety24.pl)

Dystrybucja (z wyprzedzeniem 2 tygodni, bez możliwości rezerwacji) → CHOPIN UNIVERSITY PRESS (w holu uczelni), poniedziałek–środa, piątek 16:00–19:00, niedziela: pół godziny przed koncertem
BIURO KONCERTOWE → (22) 827 72 49, bk@chopin.edu.pl, www.facebook.com/koncertyUMFC

Opracowanie programu: Biuro Koncertowe, Magdalena Serafinowicz

UNIWERSYTET MUZYCZNY FRYDERYKA CHOPINA

JM Rektor prof. dr hab. Klaudiusz Baran

Koncert Katedry Organów i Klawesynu

ANTON HEILLER IN MEMORIAM w 40. rocznicę śmierci

Opieka artystyczna:
dr hab. Jarosław Wróblewski

Sala Koncertowa UMFC, Warszawa, ul. Okólnik 2
25 marca 2019, poniedziałek, godz. 19⁰⁰

Słowo wstępne

Czterdzieści lat po śmierci Antona Heillera, z perspektywy czasu, nie sposób przecenić znaczenia jego życia i działalności dla muzyki austriackiej, dla Kościoła i międzynarodowej sceny muzycznej. Przez organistów, uznany za duchowego ojca wyznaczającego nowe perspektywy w interpretacji dzieł organowych Bacha, ceniony przez kolegów jako kompozytor dający nowe impulsy muzyce kościelnej, lubiany przez uczniów na całym świecie, jako człowiek i przyjaciel, zmarł Anton Heiller nieoczekiwanie i zbyt wcześnie, aby w pełni można było docenić wymiar jego artystycznego i ludzkiego przesłania. Już w roku 1954 jedna z wiedeńskich gazet pisała o Heillerze: „Wiedeń nie wie, co posiada w osobie tego wspaniałego muzyka, ciągle nie wie!”. Dziś, dokładnie czterdzieści lat po jego śmierci, chciałoby się podtrzymać tę opinię już w odniesieniu światowej sceny muzycznej.

Anton Heiller (15 września 1923 – 25 marca 1979) urodzony w Wiedniu, studiował w Wiedeńskiej Akademii Muzycznej pod kierunkiem Bruno Seidlhofera (fortepian, organy i klawesyn) i Friedricha Reidingera (teorię muzyki i kompozycję). Obie specjalności ukończył w roku 1945 i rozpoczął pracę w rodzimej uczelni, uzyskując profesurę w roku 1957. Zwieńczony zwycięstwem udział w Międzynarodowym Konkursie Organowym w Haarlem (1952) otwiera przed nim drzwi międzynarodowej kariery wypełnionej koncertami, kursami mistrzowskimi, wykładami, pracą ze studen-

Wokół Antona Heillera

konteksty muzyki organowej XX wieku

WTOREK 26 marca 2019 r.

Sala Senatu im. Ignacego Jana Paderewskiego

SESJA PIERWSZA

- 9.15 – 9.30 Otwarcie konferencji, powitanie gości
- 9.30 – 10.15 **Anton Heiller i jego epoka wśród meandrow stylistycznych współczesności**
Dr hab. Katarzyna Szymańska-Stulka (UMFC, Warszawa)
- 10.20 – 11.20 **Niektóre aspekty europejskiej muzyki organowej po II wojnie światowej**
Prof. dr hab. Marta Szoka (Akademia Muzyczna, Łódź)
- Dyskusja, przerwa kawowa
- 11.45 – 12.45 **Stylistyka muzyki organowej Antona Heillera**
Prof. Peter Planyavsky (Universität für Musik und darstellende Kunst Wien)
- 12.45 – 13.30 **Anton Heiller jako pedagog**
Prof. dr hab. Józef Serafin (UMFC, Warszawa)
- Dyskusja, przerwa kawowa

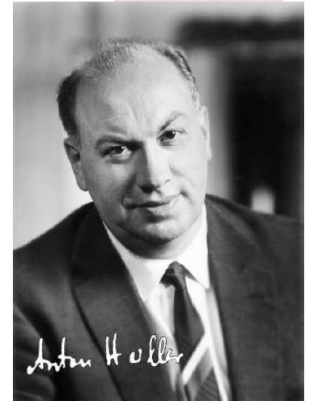
SESJA DRUGA – FORUM DOKTORANTÓW

- 14.00 – 14.20 **„Współlistnienia stylów” – francuska i niemiecka muzyka organowa pierwszej połowy XX w. na podstawie twórczości Jehana Alaina i Hugo Distlera**
Mgr Dominik Łukaszewski (UMFC, Warszawa)
- 14.20 – 14.40 **Muzyka organowa na pograniczu estetyk – twórczość organowa Karla Hoyera**
Mgr Anna Łukaszewska (UMFC, Warszawa)
- 14.40 – 15.00 **Neoklasycyzm w polskiej muzyce organowej na przykładzie utworów Aleksandra Tansmana, Jerzego Fitelberga i Karola Rathausa**
Mgr Michał Jung (UMFC, Warszawa)
- Dyskusja, przerwa obiadowa

Pracownia organowa im. Bronisława Rutkowskiego

SESJA TRZECIA – MASTERCLASS

- 16.45 – 18.30 **Stylistyka improwizacji Antona Heillera**
Prof. Peter Planyavsky (Universität für Musik und darstellende Kunst Wien)

Denn am Abend, an dem er ausgeliefert wurde und sich aus freiem Willen dem Leiden unterwarf, nahm er das Brot und sagte Dank, brach es, reichte es seinen Jüngern und sprach: Nehmet und esset alle davon: Das ist mein Leib, der für euch hingegeben wird.

Ebenso nahm er nach dem Mahl den Kelch, dankte wiederum, reichte ihn seinen Jüngern und sprach: Nehmet und trinket alle daraus: Das ist der Kelch des neuen und ewigen Bundes, mein Blut, das für euch und für alle vergossen wird zur Vergebung der Sünden. Tut dies zu meinem Gedächtnis.

Geheimnis des Glaubens:

Deinen Tod, o Herr, verkünden wir, und deine Auferstehung preisen wir, bis du kommst in Herrlichkeit.

Komm Herr Jesu, komm,...

Der Du trägst die Sünd' der Welt, gib uns deinen Frieden.

On to w dzień przed męką wziął chleb, błogosławił, łamał i rozdawał swoim uczniom, mówiąc:

Bierzcie i jedzcie z tego wszyscy:

To jest bowiem Ciało moje, które za was będzie wydane.

Podobnie po wieczerzy wziął kielich, błogosławił i podał swoim uczniom mówiąc:

Bierzcie i pijcie z niego wszyscy: To jest bowiem kielich Krwi mojej nowego i wiecznego przymierza, która za was i za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów. To czyńcie na moją pamiątkę.

Oto wielka tajemnica wiary. Głosimy śmierć Twoją, Panie Jezu, wyznajemy Twoje zmartwychwstanie i oczekujemy Twego przyjścia w chwale.

Przyjdź panie Jezu, przyjdź...

Który gładzisz grzechy świata, obdarz nas pokojem.

dr hab. Jarosław Wróblewski

Skład Kameralnej Orkiestry UMFC

I SKRZYPCE: Julia Wrońska, Klaudia Maliszewska

II SKRZYPCE: Karolina Urbaniak, Valentina Morana

ALTÓWKA: Joanna Ławciewicz-Musialik, Dominika Marciniak

WIOLONCZELA: Mikołaj Burzyński, Agnieszka Kiljan

KONTRABAS: Krzysztof Jaworowski

FLET: Zuzanna Ostromecka

OBÓJ: Maria Banaszak

KLARNET: Jan Tomaszuk

FAGOT: Katarzyna Wasiak

tami i nagraniami i aktywnością kompozytorską. Heiller tworzy prawie wyłącznie muzykę religijną i organową obejmującą między innymi 7 mszy, motety, psalmy, oratoria, kantaty, dzieła orkiestrowe. Artystyczna spuścizna Heillera, reprezentowana przez rękopisy, niezliczone listy, programy koncertowe, krytyki, szkice, oczekuje wciąż na pełne opracowanie. Podobnej pracy oczekują wspomnienia przyjaciół i kolegów kompozytora, wskazówki dotyczące interpretacji jego utworów, a także potencjalne, oczekujące na odkrycie materiały archiwów bibliotek, kościołów i sal koncertowych.

W potrójnej roli jako mistrz kompozycji, innowacyjny, a zarazem świadomy tradycji, twórca kompozycji na organy, chór, muzyki kameralnej i symfonicznej, jako fenomenalny interpretator, improwizator i wirtuoz gry na organach i klawesynie, jako ceniony pedagog, pozostawił nam Heiller spuściznę, która w swojej wyjątkowości i niepowtarzalności stanowi niezaprzeczną wartość uniwersalną. W obszarze muzyki kościelnej był on jednym z pierwszych, którzy komponowali w systemie dwunastotonowym dla potrzeb liturgii, na polu muzyki organowej określany jest mianem „pioniera austriackiej szkoły organowej”. Wielowątkowość twórczej osobowości Heillera powoduje, że jest ona dla badacza polem szczególnie wymagającym i wzbudzającym spore obawy. Połączenie wielu „nici- wątków” artystycznej duszy Heillera w kilka głównych nurtów przynosi mizerny efekt „gruboskórnego” uproszczenia. Misterna tkanka spleciona z natury osobowości, ciekawości świata, otwartości na wpływy, fascynacje, eksperymenty, tworzy nieprzenikniony analitycznie twór, który podobnie jak obraz malarski - z bliska nie mówi nic, z pewnej odległości zaś urasta do doskonałej, zamkniętej pełni.

Tym spojzeniem „z perspektywy” jest dzisiejszy koncert – wyjątkowy z kilku względów. Stanowi pierwszą w Polsce monograficzną prezentację dzieł Antona Heillera, w tak szerokim zakresie różnorodności uprawianych przez niego gatunków kompozytorskich. Usłyszymy zatem solowe utwory organowe, kameralne, orkiestrowe i chóralne. Pośród nich znajdują się trzy premierowe wykonania polskie. Nadzwyczajnym akcentem koncertu jest udział w nim dwóch wybitnych absolwentów Antona Heillera z Wiedeńskiej Akademii Muzycznej – **Profesora Petera Planyavsky’ego** i **Profesora Józefa Serafina**. No i ta data... dokładnie 40 lat...

Dopełnienie dzisiejszego muzycznego spotkania stanowić będzie Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Wokół Antona Heillera – konteksty muzyki organowej XX wieku”, na którą wszystkich zainteresowanych zapraszamy w dniu jutrzejszym.

Program

ANTON HEILLER (1923–1979)

Fantasia super „Salve Regina” na organy

Jarosław Wróblewski organy

Zwei geistliche Gesänge na sopran i organy

Optavi

aus dem Buche der Weisheit, aus der Lesung vom Feste des Hl. Thomas von Aquin

Gaudete

aus dem Briefe des Hl. Paulus an der Philipper, aus der Lesung vom 3. Adventssonntag

Bogumiła Dziel-Wawrowska sopran
Adam Kowalski organy

Toccatà für zwei Klaviere
(premierowe wykonanie polskie)

Gabryś & Quinn Piano Duo:
Maria Gabryś, Monika Quinn

Konzert für Cembalo, Orgelpositiv und Kammerorchester (1972)

Koncert powstał na zlecenie American Guild of Organists w Dallas (USA). Stylistyka utworu może budzić skojarzenia z językiem muzycznym Franka Martina i jego swobodnym sposobem traktowania serii dwunastotonowej. Kameralna obsada orkiestry (flet, obój, klarnet, fagot i smyczki) przyczynia się do przejrzystości muzycznej struktury. Prawykonanie utworu odbyło się 23 czerwca 1972 roku w Dallas – dyrygował Anton Heiller, na pozytywwie grała Marie-Clair Alain, zaś na klawesynie Luigi Ferdinando Tagliavini.

Ecce lignum crucis na organy (1967)

Utwór powstały na zamówienie Oxford University Press utrzymany jest w swobodnej atonalności i bazuje na gregoriańskim śpiewie powiązany liturgicznie z obrzędami Wielkiego Piątku. Trzykrotne wołanie celebransa „Oto drzewo krzyża, na którym zawisło zbawienie świata”, odniesienia do sceny odsłaniania krzyża, biczowania, czy wreszcie wprowadzenie w finale starej niemieckiej pieśni pasyjnej „Es sungen drei Engel ein süßen Gesang” sprawiają wrażenie przechodzenia do kolejnych scen malarskich.

Passionsmusik für Kinderchor und Orgel – final (1973)

Współpraca z chórem dziecięcym kierowanym przez studentkę Heillera, Monikę Henking zaowocowała licznymi projektami chóralnymi. Po wielkim sukcesie *Muzyki adwentowej* Heiller podjął temat Pasji. Dokonał wyboru i kompilacji warstwy tekstowej posługując się tekstami ze Starego i Nowego Testamentu, tekstami liturgicznymi katolickiej mszy, włączając do tego niemieckie pieśni kościelne. Znakomite wyczucie atmosfery poszczególnych scen w połączeniu z brzmieniem dziecięcych głosów potęguje efekt dramatyczny.

In jener Zeit sprach Jesus: Die Stunde ist da. Ich habe nur einen Weg, Gottes Licht auszubreiten. Nun ist mein Herz voll Angst. Aber was soll ich sagen? Vater, errete mich aus dieser Stunde? Doch nein, denn um deinen Willen zu erfüllen kam ich in diese Stunde. Nun erfüllt sich das Geschick dieser Welt. Nun wird der Herrscher dieser Welt, der Satan, von seinem Thron gestossen, und ich werde meine Herrschaft antreten, wenn ich erhöht bin hoch über der Erde, am Kreuz. Mit diesen Worten deutete er an, auf welche Weise er sterben würde. Ehe nun das Osterfest kam, empfing Jesus Klarheit darüber, dass nun die Stunde für ihn gekommen sei, diese Welt zu verlassen und zum Vater zu gehen. Wie er aber die Seinen lieb hatte, da er mit ihnen in der Welt gewesen war, so liebte er sie bis ans Ende.

W owym czasie rzekł Jezus: Nadeszła godzina. Jest tylko jedna droga by rozniecić Boże światło. Teraz dusza moja doznała lęku i cóż mam powiedzieć? Ojcze, wybaw Mnie od tej godziny. Nie, właśnie dlatego przyszedłem na tę godzinę. Teraz odbywa się sąd nad tym światem. Teraz władca tego świata zostanie precz wyrzucony. A Ja, gdy zostanę nad ziemię wywyższony, przyciągnę wszystkich do siebie». To powiedział zaznaczając, jaką śmiercią miał umrzeć.

Było to przed Świętem Paschy. Jezus wiedząc, że nadeszła Jego godzina przejścia z tego świata do Ojca, umiławszy swoich na świecie, do końca ich umiłował.

w 1921 roku – również w Wiedniu – gdy usłyszałem *Allegro Barbaro* Bartoka wykonane przez Steuermanna w domu wdowy po Gustavie Mahlerze. To dzieło autentycznego muzyka, o którym już wkrótce usłyszymy we Francji. Wszystko jest tu pierwszorzędne: 100% - owa pianistyczna faktura, rozumienie harmonii i konstrukcja.

...Z niecierpliwością czekam na nowe utwory Heillera. Od dziś będę go witał w tym samym duchu i z radością jak wówczas, gdy w 1937 roku w osobie Dallapiccoli rozpoznałem najlepszego muzyka młodych Włoch”

Z listu Poulenca do Jeana Giraudoux (za: Peter Planyavsky,
Anton Heiller *Alle Register eines Lebens*)

Niedługo po tym *Toccata*, wydana w Universal Edition zaczęła święcić tryumfy na scenach europejskich, w 1947 roku Heillerowie wykonali ją w Salzburgu wzbudzając zachwyt Karajana i Furtwänglera, następnie na prestiżowych festiwalach w Kopenhadze i Wenecji.

***Meditation über die gregorianische Ostersequenz* „Victime paschali laudes” na organy (1975)**

Jasna, klarowna struktura utworu, nasycona typową dla Heillera intensywną pracą kontrpunktową pozwala na nieustanną słuchową percepcję strof gregoriańskiej melodii. Podobnie jak w innych swoich utworach, Heiller podążając śladami Johanna Sebastiana Bacha stosuje całą paletę środków retorycznych i symboliki muzycznej (np. wpisujące się w symbolikę liczb zwielokrotnione powtórzenia niektórych słów).

Victimae paschali laudes immolent Christiani. Agnus redemit oves: Christus innocens Patri reconciliavit peccatores. Mors et vita duello conflixere mirando: dux vitae mortuus, regnat vivus. Dic nobis Maria, quid vidisti in via? Sepulcrum Christi viventis, et gloriam vidi resurgentis: Angelicos testes, sudarium, et vestes. Surrexit Christus spes mea: praecedet suos in Gallaeam. [Credendum est magis soli Mariae veraci Quam Judaeorum Turbae fallaci.] Scimus Christum surrexisse a mortuis vere: tu nobis, victor Rex, miserere. Amen.

Niech w święto radosne Paschalnej Ofiary składają jej wierni uwielbień swych dary. Odkupił swe owce Baranek bez skazy, pojednał nas z Ojcem i zmył grzechów zmyły. Śmierć zwała się z życiem i w boju, o dziwy, choć poległ Wódz życia, króluje dziś żywy. Maryjo, Ty powiedz, coś w drodze widziała? Jam Zmartwychwstałego blask chwały ujrzała. Żywego już Pana widziałam grób pusty i świadków anielskich, i odzież, i chusty. Zmartwychwstał już Chrystus, Pan mój i nadzieja, a miejscem spotkania będzie Galilea. [Słuszniej wierzyć Maryi świętej białej głowie, Niż temu co plotą fałszywi Żydowie.] Wiemy, żeś zmartwychwstał, że ten cud prawdziwy, o Królu Zwycięzco, bądź nam miłościwy.

Meditation über die gregorianische Ostersequenz
„Victime paschali laudes” na organy

Peter Planyavsky organy

Przerwa

Konzert für Cembalo, Orgelpositiv und Kammerorchester
(premierowe wykonanie polskie)

Justyna Kreft klawesyn
Krzysztof Ostrowski organy
Orkiestra Kameralna UMFC
Peter Planyavsky dyrygent

Ecce lignum crucis na organy

Józef Serafin organy

Passionsmusik für Kinderchor und Orgel – finał
(premierowe wykonanie polskie)

Chór Alla Polacca przy Teatrze Wielkim - Operze Narodowej
Anna Bednarska dyrygent
Wojciech Bednarski organy

Nagłośnienie: mgr Michał Bereza
Realizacja nagrania: Monika Orzeł, Emilian Rymarowicz
Opieka artystyczna: ad. dr Ewa Lasocka

Omówienie utworów

Fantasia super „Salve Regina” na organy (1963)

Fantasia super „Salve Regina” powstała w 1963 roku i należy do najwybitniejszych dzieł Heillera na polu muzyki organowej. Jej powstanie związane jest z obchodami 800. jubileuszu powstania klasztoru Ottobeuren. Swoim utworem Heiller w sposób godny wpisuje się w wielką tradycję fantazji chorałowych, łącząc tradycje śpiewu Kościoła Katolickiego z gatunkiem powstałym i przez wieki kultywowanym na bazie głównie chorału protestanckiego. Wybór tematu dla kompozycji w formie rozbudowanej fantazji podyktowany był niewątpliwie chęcią uczczenia tradycji klasztoru Ottobeuren i złożenia swoistego ukłonu monastycznemu życiu benedyktynów - Heiller nie wybrał melodii z XVII w., zapisanej w „Liber Usualis”, rozpoczynającej się akordem durowym z sekstą, lecz starą monastyczną wersję znajdującą się w „Antiphonale Solesmene pro diurnis horis” opartą na I modusie gregoriańskim, pochodzącą z XI w., a przypisywaną kilku autorom (Hermannus Contracus, Adhemar z Pui). Wybór tej melodii pociąga za sobą konkretne konsekwencje brzmieniowe - wyraźna modalność, brak ciężarów tonalnych, a przez to dużo bardziej odprężony tonalnie materiał dźwiękowy wydaje się być bardzo bliski Heillerowi i stanowi znakomitą podstawę do połączenia go z dysonującym językiem muzyki współczesnej. W utworze tym Heiller opracowuje krótkie odcinki melodii gregoriańskiej - mając do dyspozycji jednak dość długi tekst, nie rozwija poszczególnych odcinków zbyt szeroko. Charakterystyczne dla „Fantazji” jest posługiwanie się w mistrzowski sposób odcinkami melodii gregoriańskiej z zastosowaniem wyrafinowanych technik kontrapunktycznych: odwrócenie, rak, rak w odwróceniu i zestawianie ich równoczesne lub kanoniczne.

SALVE REGINA

*Salve, Regina, mater misericordiae,
vita, dulcedo et spes nostra, salve.
Ad te clamamus, exules filii Hevae.
Ad te suspiramus gementes et flentes in hac
lacrimarum valle.
Eja ergo, advocata nostra,
illos tuos misericordes oculos ad nos con-
verte.
Et Jesum, benedictum fructum ventris tui,
nobis post hoc exsilium ostende.
O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.
Amen.*

WITAJ KRÓLOWO

*Witaj Królowo, Matko miłosierdzia,
życie, słodyczy i nadziejo nasza, witaj.
Do Ciebie wołamy wygnancy, synowie Ewy;
do Ciebie wdychamy jęcząc i płacząc na tym
łez padole.
Przeto, Orędowniczko nasza, one miłosierne
oczy Twoje na nas zwróć,
a Jezusa, błogosławiony owoc żywota Twoje-
go, po tym wygnaniu nam okaż.
O łaskawa, o litościwa, o słodka Panno
Maryjo!
Amen.*

Zwei geistliche Gesänge na sopran i organy (1959): Optavi, Gaudete

Dwie pieśni, *Optavi* i *Gaudete* ponownie sięgają do skarbcza muzyki gregoriańskiej łącząc go z nowoczesną harmoniką wynikającą z prawideł dodekafonii. Tym samym Heiller wkacza w przestrzeń ówczesnej muzyki sakralnej z awangardowym i dla wielu szokującym językiem muzycznym. Wyrafinowana melizmatyka pieśni w połączeniu z zaskakującymi krokami interwałowymi i wzajemnymi relacjami pomiędzy głosem a organami, przyczyniają się do uwydatnienia warstwy treściowej.

Optavi (z Księgi Mądrości)

*Propter hoc optavi, et datus est mihi sensus;
et invocavi, et venit in me spiritus sapientiae
Super salutem et speciem dilexi illam et
proposui pro luce habere illam, quoniam
inextinguibile est lumen illius
Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum
illa, et innumerabilis honestas per manus illius
Infinitus enim thesaurus est hominibus; quo
qui usi sunt, participes facti sunt amicitiae
Dei, propter disciplinae dona commendati.*

*Dlatego się modliłem i dano mi zrozumienie,
Przyzywałem i przyszedł na mnie duch
Mądrości,
Umiłowałem ją nad zdrowie i piękność
i wolałem mieć ją aniżeli światło,
bo nie zna snu blask od niej bijący,
A przyszy mi wraz z nią wszystkie dobra
i niezliczone bogactwa w jej ręku.
Jest bowiem dla ludzi skarbem nieprzebra-
nym: ci, którzy go zdobyli, przyjaźń sobie
Bożą zjednali,
podtrzymani darami, co biorą początek
z karności.*

Gaudete (z Listu św. Pawła do Filipian)

*Gaudete in Domino semper, iterum dico,
gaudete*

*Radujcie się w Panu zawsze; powtarzam,
radujcie się*

Toccata für zwei Klaviere (1943)

Toccata na dwa fortepiany stała się znakiem rozpoznawczym młodego Antona Heillera i przyczyniła się do jego szybkiej światowej kariery. Po raz pierwszy kompozytor wykonał ją wraz z żoną Erną na koncercie prezentującym kompozycje klasy Bruno Seidlhofera. Punktem zwrotnym zdaje się być koncert domowy w roku 1946, który swoją obecnością zaszczylił Francis Poulenc, przebywający wówczas w Wiedniu. W jednym ze swoich listów tak wspomina ten wieczór:

...W domu jednego z przyjaciół poznałem Antona Heillera. Nie wiedziałem absolutnie nic o jego istnieniu. Usiadł zwyczajnie ze swoją żoną przy fortepianie i wykonali mistrzowsko Toccata na dwa fortepiany, co było dla mnie okryciem podobnym do tego, jak wówczas